

3 Winst-en-verliesrekening

Oriëntatie

winst-en-verliesrekening

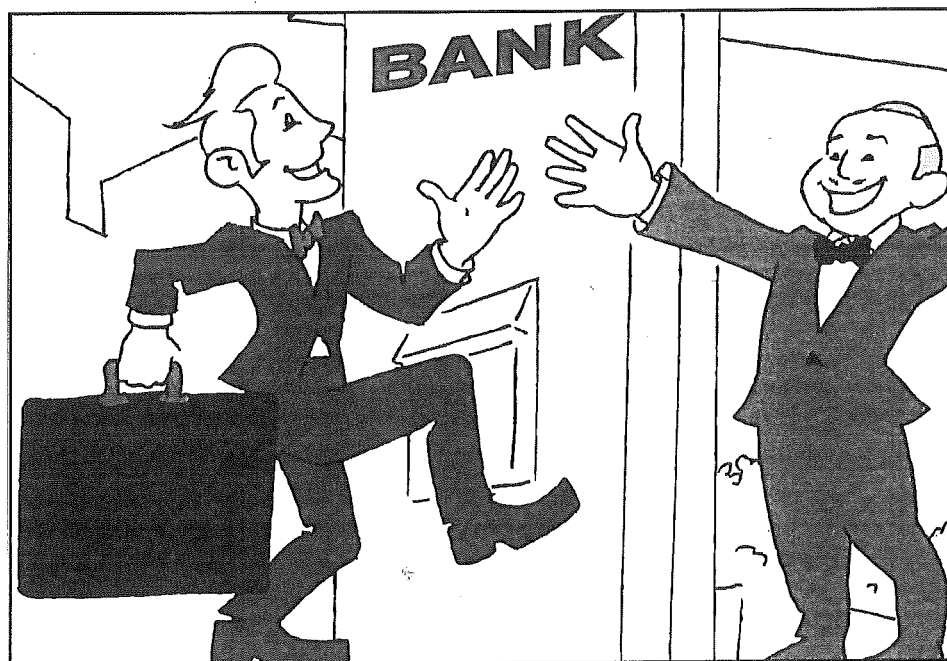
De balans is een momentopname van het bedrijf. Als je de financiële zaken van het bedrijf over een jaar op papier zet, heb je aan de balans alleen niet voldoende. Dan moet je inzicht hebben in de *winst-en-verliesrekening*. Deze rekening geeft een overzicht van de financiële resultaten van het bedrijf over het afgelopen jaar.

*exploitatie rekening
resultatenrekening*

Met behulp van de *winst-en-verliesrekening* kun je een aantal vergelijkingen maken. De resultaten van je bedrijf kun je vergelijken met die van andere bedrijven in jouw sector. Uit de *winst-en-verliesrekening* is bovendien een groot aantal kengetallen te berekenen, die nodig zijn voor het financieel management van het bedrijf. De *winst-en-verliesrekening* is hetzelfde als de *exploitatie rekening* en de *resultatenrekening*.

Fig. 3.1

Met zo'n winst-en-verliesrekening kom ik wel verder met het bedrijf.

Leerdoelen

Na bestudering van dit hoofdstuk kun je:

- een winst-en-verliesrekening opstellen;
- met behulp van een winst-en-verliesrekening financiële resultaten en kengetallen beoordelen;
- de onderlinge relatie tussen de financiële kengetallen aangeven.

3.1 Een winst-en-verliesrekening opstellen

Hier staat de vereenvoudigde winst-en-verliesrekening over 1998 van JenS Corner als voorbeeld.

(1) Omzet	€ 537.000,-
(2) Inkoopwaarde	- 348.000,-

(3) Brutowinst	€ 189.000,-
(4) Bedrijfskosten	- 93.000,-

(5) Winst	€ 96.000,-

We bespreken de onderdelen van deze winst-en-verliesrekening.

Omzet

We beginnen bij een van de belangrijkste getallen: de omzet. Het is eigenlijk een heel eenvoudig gegeven van het bedrijf. De *omzet* is gelijk aan de totale contante verkopen van het bedrijf en de verkopen op rekening. Voor het bedrijf van Jan en Simone zijn dit de dagelijkse inkomsten; contant of via een automatische betaling, en alles wat op rekening wordt gekocht. Bij het opstellen van de balans aan het einde van het jaar zie je de onbetaalde rekeningen terug in de post Debiteuren als onderdeel van de vlottende activa. Deze debiteuren reken je bij de inkomsten van het vorige boekjaar. Je kunt de omzet ook berekenen door het aantal verkochte artikelen te vermenigvuldigen met de verkoopprijs. Dit levert hetzelfde resultaat op.

Inkoopwaarde

Voor JenS Corner is dit de belangrijkste kostenpost. Jan en Simone doen hun uiterste best om een zo laag mogelijke *inkoopwaarde* te hebben. De basis voor het rendement van het bedrijf is een lage inkoopwaarde. Daarnaast moet er scherp worden gelet op de grootte van de voorraden in de winkel. Door goed inzicht in de wensen van de klanten is een vlotte verkoop mogelijk.

Vaak maakt een winkel gebruik van inkoopcombinaties. Door samen met anderen grotere hoeveelheden in te kopen kan een lage(re) prijs worden afgesproken. Uit de verhouding omzet - inkoopwaarde kun je veel over het rendement van het bedrijf afleiden. Sommige winkeliers streven naar een zo hoog mogelijke omzet, anderen proberen de marge tussen verkoopwaarde en inkoopwaarde zo hoog mogelijk te krijgen. Dit hangt af van de bedrijfsstijl van de ondernemer en van de winkelketen waarbij je eventueel bent aangesloten.

Brutowinst

Het verschil tussen de verkoopprijs en de inkoopprijs is de *brutowinst*. Om de brutowinst te berekenen verminder je de totale omzet met de inkoopwaarde. De brutowinst is belangrijk om te bepalen of een bedrijf een goed rendement heeft. Daarbij moet je de brutowinst zien in verhouding met andere gegevens van het bedrijf. Je kunt de brutowinst van een product in verhouding zien met de inkoopprijs en de verkoopprijs. Je kunt ook de brutowinst met de omzet vergelijken. Verder kun je de brutowinst berekenen per vierkante meter bedrijfsoppervlakte en per arbeidskracht.

Brutowinst als percentage van de inkoopprijs

Simone kan voor een lage prijs een grote partij sierbloempotten inkopen. De inkoopprijs is € 5,80 per stuk. In haar winkel verkoopt ze de potten voor € 9,95 per stuk. De brutowinst per pot bedraagt € 4,15.

De brutowinst als percentage van de inkoopprijs is:

$$\frac{\text{€ } 4,15}{\text{€ } 5,80} \times 100 = 71,6\%$$

Brutowinst als percentage van de verkoopprijs

De brutowinst als percentage van de verkoopprijs is:

$$\frac{\text{€ } 4,15}{\text{€ } 9,95} \times 100 = 41,7\%$$

De brutowinst als percentage van de inkoopprijs of van de verkoopprijs is een belangrijk kengetal. Je kunt gelijksoortige bedrijven op deze manier met elkaar vergelijken. Ook kun je je eigen bedrijfsresultaten in een bepaalde periode vergelijken met die in een voorgaande periode.

Brutowinst als percentage van de omzet

De brutowinst is het verschil tussen verkoopprijs en inkoopprijs. De brutowinst kan dus worden verhoogd door óf de inkoopprijs te verlagen óf de verkoopprijs te verhogen. Je kunt dat natuurlijk niet zomaar doen. Als Simone besluit om de bloempotten niet voor € 9,95 maar voor € 12,95 te verkopen, bestaat de kans dat de potten onverkocht in de winkel blijven staan.

Via de Kamer van Koophandel of de brancheorganisatie kun je achterhalen hoe de brutowinst als percentage van de omzet is binnen je bedrijfstak.

De brutowinst als percentage van de omzet is:

$$\frac{\text{€ } 189.000,-}{\text{€ } 537.000,-} \times 100 = 35,2\%$$

Met dit kengetal kun je twee dingen doen. Op de eerste plaats kun je een vergelijking maken met de gemiddelde brutowinst op de verkochte artikelen in je bedrijfstak. Dit levert belangrijke informatie op. Op de tweede plaats kun je de brutowinst als percentage van de verkoopprijs van andere artikelen in je winkel vergelijken met dit brutowinstpercentage. Je ziet dan of een bepaald artikel veel of weinig bijdraagt aan je brutowinst. In ons voorbeeld is de winst op de bloempotten hoger dan het gemiddelde binnen het bedrijf.

Je kunt de brutowinst ook delen door een aantal technische gegevens van het bedrijf.

Brutowinst per m² bedrijfsvloeroppervlakte (bvo)

Simone en Jan kunnen de brutowinst berekenen per m² winkeloppervlakte. Als oppervlakte kunnen ze de totale *bedrijfsvloeroppervlakte* nemen, maar ook alleen de *winkelvloeroppervlakte*. De bedrijfsvloeroppervlakte is de totale

bedrijfsvloeroppervlakte, winkelvloeroppervlakte

verkoopvloeroppervlakte (vvo)

oppervlakte van de vloer aan bedrijfsruimte. De vloeroppervlakte voor de verkoop is de oppervlakte die wordt gebruikt voor de verkoop. De bedrijfsvloeroppervlakte van JenS Corner bedraagt 185 m². De verkoopvloeroppervlakte (vvo) bedraagt 130 m².

De brutowinst per m² bedrijfsvloeroppervlakte is eenvoudig te berekenen.

$$\frac{\text{brutowinst}}{\text{aantal m}^2 \text{ bedrijfsvloeroppervlakte}} = \frac{\text{€ } 189.000,-}{185} = \text{€ } 1.021,62$$

De brutowinst per m² verkoopvloeroppervlakte is:

$$\frac{\text{€ } 189.000,-}{130} = \text{€ } 1.453,85$$

De brutowinst per m² speelt een rol bij het beoordelen van de vraag of je een bepaald product wel of niet moet verkopen. We kennen langzaam lopende artikelen en snel lopende artikelen. Alleen snellopers verkopen kan niet, omdat de klant een bepaald pakket wil aankopen. Als je een assortiment van een nieuw product A wilt verkopen, is een vergelijking van de brutowinst per m² een hulpmiddel bij de keuze.

Voorbeeld

Stel je voor dat je een brutowinst van € 45.000,- op een oppervlakte van 18 m² winkeloppervlakte vergelijkt met een brutowinst op het oude product B van € 38.000,- op een oppervlakte van 10 m². De vergelijking is als volgt.

Product A	Product B
$\frac{\text{€ } 45.000,-}{18} = \text{€ } 2.500,-$	$\frac{\text{€ } 38.000,-}{10} = \text{€ } 3.800,-$

Om de ruimte maximaal te benutten zou je voor product B moeten kiezen.

Brutowinst per arbeidskracht

Simone werkt fulltime en Jan tweeënhalve dag per week in de winkel. Jan beschouwen we als een halve arbeidskracht. Jan heeft hiernaast een taak in het huishouden. De brutowinst per arbeidskracht bedraagt dan:

$$\frac{\text{€ } 189.000,-}{1,5} = \text{€ } 126.000,-$$

Ook dit is een belangrijk kengetal om bedrijven onderling met elkaar te vergelijken. We gaan nu kijken wat er met de brutowinst verder in het bedrijf gebeurt.

Bedrijfskosten

In het bedrijf heb je niet alleen de belangrijke kosten van de inkoop. Naast de inkoop zijn er nog andere *bedrijfskosten*. In het voorgaande onderdeel hadden we het al over de arbeid. Als er personeel in dienst is, moet er loon worden uitbetaald. Bij Simone en Jan is dit echter nog niet het geval. Maar het bedrijf

moet wel renderen, zodat ze in de kosten van hun levensonderhoud kunnen voorzien.

De bedrijfskosten worden ingedeeld in de volgende groepen.

- Inkoopkosten: deze zijn al besproken.
- Personeelskosten: dit kan betaald personeel zijn, maar ook voor de eigen arbeid moet je iets rekenen.
- Kosten voor huisvesting, inventaris en machines (denk aan onderhoud).
- Transportkosten.
- Verkoopkosten, reclame, enzovoort.
- Algemene kosten, denk aan verzekering en administratiekosten.
- Betaalde rente.
- Afschrijvingen over gebouwen en inventaris.

De bedrijfskosten zijn het totaal van deze kosten met uitzondering van de inkoopkosten.

Wanneer je al deze kosten in mindering brengt op de omzet, blijft de winst over. Hierover moet je inkomstenbelasting betalen. Simone en Jan vormen samen een zogenaamde eenmanszaak. Deze kan weer de vorm van een maatschap of een vennootschap onder firma (V.O.F.) hebben.

Als het bedrijf een besloten vennootschap (BV) zou zijn, hadden Jan en Simone hun eigen arbeidskosten nog in mindering mogen brengen op de winst van het bedrijf. Over het resterende bedrag moeten ze vennootschapsbelasting betalen. Jan en Simone betalen loonbelasting over het door de BV uitbetaalde loon. Bij een BV spreek je van een dubbele belastingheffing.

Winst

De winst kan als percentage van de omzet worden uitgedrukt. Dit is een belangrijk kengetal in het bedrijfsleven.

$$\frac{\text{winst}}{\text{omzet}} \times 100 = \frac{€ 96.000,-}{€ 537.000,-} \times 100 = 17,9\%$$

winstreserve

De winst is voor het levensonderhoud van Simone en Jan. Ze kunnen besluiten om een gedeelte van de winst te reserveren en dus te laten terugvloeien in het bedrijf. Dit noem je de *winstreserve*. Het eigen vermogen neemt hierdoor toe. Dit is logisch, het geld moet ergens blijven.

Je kunt de winstreservering berekenen door het eigen vermogen van twee opeenvolgende jaren met elkaar te vergelijken. Je neemt het eigen vermogen aan het einde van het eerste jaar en trekt hiervan het eigen vermogen aan het begin van het tweede jaar af.

winstreserve = eigen vermogen eindbalans - eigen vermogen beginbalans

Je kunt nu zien hoeveel "rijker" je bent geworden. Hoe minder je nodig hebt voor je privé-uitgaven, hoe hoger de winstreserve kan zijn. Dit blijkt uit de tweede methode om de reserve te berekenen. Je kunt al je privé-uitgaven bij elkaar optellen en daar vervolgens de winst op in mindering brengen. Deze manier kun je trouwens alleen bij een eenmanszaak toepassen. Stel dat er voor privé een bedrag van € 75.000,- nodig is. Dan is de winstreserve € 21.000,-. Het

eigen vermogen op de balans aan het einde van het jaar is dan € 21.000,- hoger dan aan het begin van het jaar.

3.2 Gewaardeerde kosten

De winst-en-verliesrekening zag er als volgt uit. Deze is nu uitgebreid met enkele gewaardeerde kostenposten.

Omzet	€ 537.000,-
Inkoopwaarde	- 348.000,-

Brutowinst	€ 189.000,-
Bedrijfskosten	- 93.000,-

Winst	€ 96.000,-
Gewaardeerd loon Simone en Jan	- 90.000,-
Gewaardeerde rente eigen vermogen	- 4.500,-

Netto bedrijfsresultaat	€ 1.500,-

*gewaardeerd loon
gewaardeerde rente
↓
niet gebruiken voor
aangifte ink. bel.*

Je hebt op de winst-en-verliesrekening twee termen zien staan die je nog niet kent: *gewaardeerd loon* en *gewaardeerde rente*. "Gewaardeerd" wil zeggen dat je als ondernemer zelf een waarde aan deze kostenposten mag toekennen. Soms spreek je ook van "berekende kostenposten". We hebben het dan over "berekend loon" en "berekende rente". Je weet al dat bij een eenmanszaak het loon geen onderdeel van de bedrijfskosten van het bedrijf is.

Gewaardeerd loon

Als JenS Corner een BV zou zijn, was er geen sprake van gewaardeerd loon. Beide ondernemers zouden dan een vast loon van de BV ontvangen. Jan en Simone zijn dan werknemer van hun eigen bedrijf.

Bij een eenmanszaak ligt dit anders. Je ontvangt geen loon, maar je neemt voor je privé-uitgaven geld op uit het bedrijf. Je bepaalt zelf hoe vaak en hoeveel je opneemt. Als uitgangspunt voor de vaststelling van de post gewaardeerd loon kies je het bedrag dat je als werknemer zou kunnen verdienen. Voor JenS Corner is dit een bedrag van € 90.000,-. Dit is bedoeld voor anderhalve arbeidskracht. Dat betekent een normbedrag van € 60.000,- per persoon. In de praktijk is het vaak zo dat een zelfstandig ondernemer heel wat meer uren per week maakt dan een medewerker die op basis van een CAO werkt.

Gewaardeerde rente

Als je geld leent, betaal je rente. Voor JenS Corner gaat het om een bedrag aan vreemd vermogen op korte en op lange termijn van € 229.500,-. Hierover wordt een bedrag van € 13.000,- aan rente per jaar betaald.

Er is echter ook eigen vermogen. Over dit bedrag betaal je natuurlijk geen rente. Dit bedrag is jouw aandeel in de waarde van het bedrijf. Als je geen bedrijf had gehad, had je dit geld misschien op de bank gezet en er rente-inkomsten van genoten. Nu heb je deze inkomsten niet en is er sprake van *rentederving*. Deze rentederving voer je op onder de post Gewaardeerde rente. De betaalde rente

aan de bank is een "echte" kostenpost voor het bedrijf en wordt in mindering gebracht op de brutowinst.

Economisch resultaat

Wanneer je nu deze gewaardeerde kosten aftrekt van de winst, bereken je het *economisch resultaat* van het bedrijf. Dit heet ook wel het "netto bedrijfsresultaat" of "bedrijfseconomische winst". Bij een rendabel bedrijf is het economisch resultaat positief.

In het voorbeeld is het netto bedrijfsresultaat: € 96.000,- - € 90.000,- - € 4.500,- = € 1.500,-. Het bedrijf maakt een beperkte bedrijfseconomische winst. Met een kleine inspanning moet het mogelijk zijn hier meer van te maken.

interne bedrijfsvergelijking
externe bedrijfsvergelijking

Je kunt het economisch resultaat van je bedrijf vergelijken met het resultaat van voorgaande jaren. Dit noem je *interne bedrijfsvergelijking*. Ook kun je het resultaat vergelijken met andere bedrijven uit je branche. Dat heet *externe bedrijfsvergelijking*. De brancheorganisaties en het Economisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf (EIM), beschikken over een groot aantal gegevens en kengetallen van de verschillende bedrijfstakken.

Bij het maken een bedrijfsvergelijking werk je steeds met percentages. Dit zijn kengetallen. Het zegt natuurlijk niets wanneer uit cijfers blijkt dat een klein bedrijf op het platteland een netto bedrijfsresultaat heeft van € 25.000,-, terwijl een soortgelijk bedrijf in de stad een netto bedrijfsresultaat heeft van € 450.000,-. Van belang is de verhouding tussen winst en omzet, of tussen winst en eigen vermogen. Dergelijke percentages geven een goed inzicht in je positie in vergelijking met anderen. We komen later hierop terug.

Winst-en-verliesrekening van een BV

Net als een eenmanszaak is de besloten vennootschap (BV) een rechtspersoon. In een eenmanszaak is de rechtspersoon echter een natuurlijk persoon, iemand van vlees en bloed. Een BV is een "persoon op papier". Voor de winst-en-verliesrekening van beiden gelden verschillende regels.

De winst-en-verliesrekening van een BV ziet er iets anders uit dan die van een eenmanszaak. Op de winst-en-verliesrekening van een BV staan de volgende posten.

Omzet
- Inkoopwaarde

Brutowinst
- Bedrijfskosten (inclusief betaald loon)

Bedrijfsresultaat BV
- Vennootschapsbelasting

Winst BV
Dividend

Winstreserve BV

Er is een aantal verschillen tussen de winst-en-verliesrekening van een BV en die van een eenmanszaak. Allereerst zie je dat de berekening van de BV-winst anders is dan bij de eenmanszaak. Bij een BV bereken je eerst het bedrijfsresultaat. Daarvan wordt vervolgens de vennootschapsbelasting afgetrokken: blijft over de winst.

Ten tweede zijn de loonkosten bij een BV allemaal in de bedrijfskosten opgenomen. De directeur van de BV ontvangt een loonstrookje, net als alle overige werknemers. Hij kan geen geld voor privé-doeleinden uit het bedrijf opnemen.

Ten slotte bereken je de winstreserve van de BV door van het bedrijfsresultaat de vennootschapsbelasting en het uitgekeerde dividend af te trekken.

3.3 Rentabiliteit

Net als uit de balans kun je uit de winst-en-verliesrekening een groot aantal kengetallen berekenen. JenS Corner draait redelijk goed, maar hoe kun je dat in getallen uitdrukken? We kijken eerst naar enkele kengetallen die met *rentabiliteit* hebben te maken. De rentabiliteit zegt iets over de verhouding tussen het netto bedrijfsresultaat en het vermogen. Het is een van belangrijkste kengetallen van het bedrijf.

- Het netto bedrijfsresultaat (of winst) gaat over een bepaalde periode.
- Het vermogen meet je op een bepaald moment: je ziet dit terug in de balans.

Er zijn drie soorten vermogen in het bedrijf: het totale vermogen, het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Op basis van het totale vermogen en het eigen vermogen bereken je de rentabiliteit.

Rentabiliteit van het totale vermogen (TV)

Je gebruikt de volgende formule.

$$\text{rentabiliteit TV} = \frac{\text{opbrengst totale vermogen}}{\text{gemiddeld totale vermogen}} \times 100\%$$

incl. rente op banklening

incl. banklening

Deze berekening kent drie stappen.

1. Je berekent eerst de opbrengst van het totale vermogen. Dat doe je door het gewaardeerde loon in mindering te brengen op de winst en hierbij de rente over het vreemd vermogen op te tellen. De rente die je aan de bank betaalt, wordt ook tot de opbrengst van het totale vermogen gerekend. Voor JenS Corner wordt dit: € 96.000,- - € 90.000,- + € 13.000,- = € 19.000,-.
2. Nu bereken je het gemiddelde totale vermogen. Dit is het totale vermogen op de beginbalans + het totale vermogen op de eindbalans gedeeld door 2. Voor JenS Corner gaan we ervan uit dat het totaal vermogen niet is gewijzigd in de loop van het jaar en dus € 308.000,- bedraagt.
3. Ten slotte de berekening van de rentabiliteit van het totale vermogen. Deze wordt (€ 19.000,- / € 308.000,-) x 100 = 6,2%.

Dit is een redelijke rentabiliteit.

Rentabiliteit van het eigen vermogen (EV)

Hiervoor gebruik je de volgende formule.

$$\text{rentabiliteit EV} = \frac{\text{opbrengst eigen vermogen}}{\text{gemiddeld eigen vermogen}} \times 100\%$$

Ook nu zet je weer drie stappen.

1. De opbrengst van het eigen vermogen vind je door de winst te verminderen met het gewaardeerd loon. Dat wordt dus € 96.000,- - € 90.000,- = € 6.000,-.
2. Je berekent het gemiddeld eigen vermogen door het gemiddelde te nemen van het eigen vermogen op de beginbalans en van het eigen vermogen op de eindbalans. We gaan ervan uit dat het eigen vermogen niet anders is geworden na een jaar.

Fig. 3.2

3. Ten slotte de berekening van de rentabiliteit van het eigen vermogen. Deze wordt $(€ 6.000,- / € 78.500,-) \times 100 = 7,6\%$.

De rentabiliteit van het eigen vermogen ligt iets hoger dan de rentabiliteit van het totaal vermogen. Dit moet betekenen dat de rentabiliteit van het vreemd vermogen het laagste is. Ook deze rentabiliteit kun je berekenen met hetzelfde type formule. Je deelt de rente van het vreemd vermogen door het gemiddeld vreemd vermogen. Je betaalt € 13.000,- aan rente per jaar. We gaan ervan uit dat het gemiddeld vreemd vermogen over het jaar gezien gelijk is gebleven. De rentabiliteit van het vreemd vermogen wordt $(€ 13.000,- / € 229.500,-) \times 100 = 5,7\%$.

Dit is het gemiddelde rentepercentage dat over het vreemd vermogen op korte en lange termijn is betaald. Onze veronderstelling dat de rentabiliteit van het vreemd vermogen het laagst zou zijn, blijkt te kloppen.

Cashflow

Het begrip "kasstroom" of *cashflow* is belangrijk voor het financieel beheer van het bedrijf. Jan en Simone ontvangen geld en geven geld uit. Hierdoor komen de kasstromen naar en vanuit het bedrijf tot stand. Het is natuurlijk belangrijk dat

de kasstromen met elkaar in evenwicht zijn. Meestal is het zo dat je voor de exploitatie van je bedrijf binnen een bepaalde termijn meer contant ontvangt dan contant uitgeeft.

De cashflow is dat gedeelte van de inkomsten van het bedrijf dat je niet direct bestemt voor uitgaven ten behoeve van het productieproces.

Deze definitie vraagt om een toelichting. Het gaat eigenlijk om geld dat niet nodig is in de exploitatierekening van het bedrijf. Denk in dit geval aan:

- investeringen;
- aflossingen van leningen.

We nemen de winst-en-verliesrekening van JenS Corner als voorbeeld.

Omzet	€ 537.000,-
Inkoopwaarde	- 348.000,-

Brutowinst	€ 189.000,-
Bedrijfskosten	93.000,-

Winst	€ 96.000,-

We gaan ervan uit dat er voor privé-doeleinden een bedrag nodig is dat overeenkomt met het gewaardeerd loon van € 90.000,-. Dit betekent dat € 6.000,- van de winst tot de cashflow kan worden gerekend. Dit bedrag is gelijk aan de winstreserve.

In de bedrijfskosten is een bedrag opgenomen voor de afschrijving van gebouw en inventaris. De waarde van het gebouw op de liquiditeitsbalans is € 200.000,- en de waarde van de inventaris is € 60.000,-. De afschrijving per jaar is 5% over het gebouw en 10% over de inventaris. De afschrijving per jaar is € 10.000,- + € 6.000,- = € 16.000,-. Dit bedrag wordt niet direct uitgegeven en kan ook tot de cashflow worden gerekend.

De cashflow wordt in totaal € 6.000,- + € 16.000,- = € 22.000,-. Dit bedrag kan worden besteed aan aflossingen. Als er een aflossing is van 5% per jaar - dat wil zeggen dat je uitgaat van een lening met een looptijd van twintig jaar -, zou je op basis van deze aflossingsmogelijkheid een lening kunnen afsluiten van € 440.000,-. De huidige lening van JenS Corner is € 210.000,- afgezien van het krediet. Er kan dus nog € 230.000,- worden bij geleend.

3.4 Afsluiting

Je hebt in dit hoofdstuk geleerd hoe je een winst-en-verliesrekening moet opstellen. De verschillende onderdelen van de winst-en-verliesrekening zijn besproken en het verschil tussen de winst-en-verliesrekening van een eenmanszaak en die van een BV is je duidelijk.

Met behulp van de financiële gegevens die uit de winst-en-verliesrekening naar voren komen, kun je zowel een interne als een externe bedrijfsvergelijking opstellen. Dit kan met behulp van een groot aantal kengetallen.

Ten slotte heb je gekeken naar de verschillende manieren waarop je de rentabiliteit kunt berekenen. Al deze getallen geven inzicht in de financiële situatie van een bedrijf. Als laatste kwam de cashflow - de winstreserve vermeerderd met de afschrijvingen - aan de orde.

3.5 Vragen

- 1 Geef de berekening voor de brutowinst van een bedrijf.
- 2 Geef de berekening van de nettowinst van een bedrijf.
- 3 Hoe kan een bedrijf zijn inkoopwaarde zo laag mogelijk houden?
- 4 Een ondernemer koopt een pantalon in voor € 70,-. De verkoopprijs exclusief BTW = € 120,-. Bereken de brutowinst als percentage van de inkoopprijs.
- 5 Bereken de brutowinst als percentage van de verkoopprijs.
- 6 Welke twee functies heeft het kengetal brutowinst als percentage van de omzet binnen de bedrijfstak?
- 7 Gegeven zijn de volgende cijfers van een bedrijf.
Omzet: € 612.000,-
Brutowinst: 30% van de omzet
Bedrijfsoppervlakte: 360 m²
Verkoopruimte: 270 m²

Bereken de volgende kengetallen.
 - a de omzet per m² bvo;
 - b de omzet per m² vvo;
 - c de brutowinst per m² bvo;
 - d de brutowinst per m² vvo.
- 8 In het bedrijf Twello werkten afgelopen jaar gedurende 45 weken vier werknemers ieder 36 uur per week. De winkel is aan oppervlakte 12 x 10 meter en het magazijn beslaat 27 m². De omzet van het bedrijf bedroeg € 940.000,- en de loonkosten voor de vier werknemers bedroegen € 160.000,-. De brutowinst was 30% van de omzet.
Bereken de volgende kengetallen.
 - a de omzet per arbeidskracht;
 - b de omzet per uur;
 - c de omzet per gulden loonkosten;
 - d de brutowinst per m² bvo;
 - e de brutowinst per m² vvo.
- 9 Wat wordt onder de dubbele belastingheffing van een BV verstaan?
- 10 Op welke twee manieren kun je de winstreserve van een bedrijf berekenen?

- 11 Welke twee kostenposten maken het verschil tussen de winst en het netto bedrijfsresultaat?
- 12 Hoe wordt de winstreserve van een BV berekend?
- 13 Geef een omschrijving van de cashflow (of kasstroom).
- 14 Een ondernemer behaalde in het afgelopen jaar een winst van € 122.000,-. Hij nam in dat jaar € 80.000,- op voor privé-doeleinden. Op de vaste activa werd € 50.000,- afgeschreven.
- Bereken de winstreserve.
 - Bereken de cashflow.

- 15 Gegeven is het volgende vereenvoudigd exploitatieoverzicht van lasbedrijf De Boer.

Omzet		€ 962.100,-
Inkoopwaarde materialen	€ 468.300,-	
Personeelskosten	€ 277.650,-	
Afschrijvingen	- 34.350,-	
Overige kosten	- 54.000,-	
Gewaardeerd loon	- 108.000,-	
Gewaardeerde rente	- 25.800,-	
		<u>€ 968.100,-</u>
Netto bedrijfsresultaat	-/-	€ 6.000,- (negatief)

De privé-opnamen bedroegen in dat jaar € 63.600,-. De ondernemer wil een investering doen van € 75.000,-.

- Bereken de winst.
 - Bereken de cashflow.
 - Beoordeel of de investering haalbaar is.
- 16 Een bedrijf realiseert een nettowinst van € 120.000,-. Aan privé-doeleinden wordt € 78.000,- besteed. Het eigen vermogen op de beginbalans bedraagt € 180.000,-. Het gewaardeerde loon voor de ondernemer is € 87.000,-.
- Bereken het eigen vermogen op de eindbalans.
 - Bereken het gemiddelde eigen vermogen.
 - Bereken de rentabiliteit van het eigen vermogen.
- 17 Gegeven:
- Nettowinst: € 114.000,-
- Gewaardeerd loon: € 96.000,-
- Gemiddeld eigen vermogen: € 120.000,-
- Gemiddeld totaal vermogen: € 600.000,-
- Rente vreemd vermogen: € 30.000,-
- Bereken de rentabiliteit van het eigen vermogen.
 - Bereken de rentabiliteit van het totale vermogen.
 - Bereken de rentabiliteit van het vreemd vermogen.